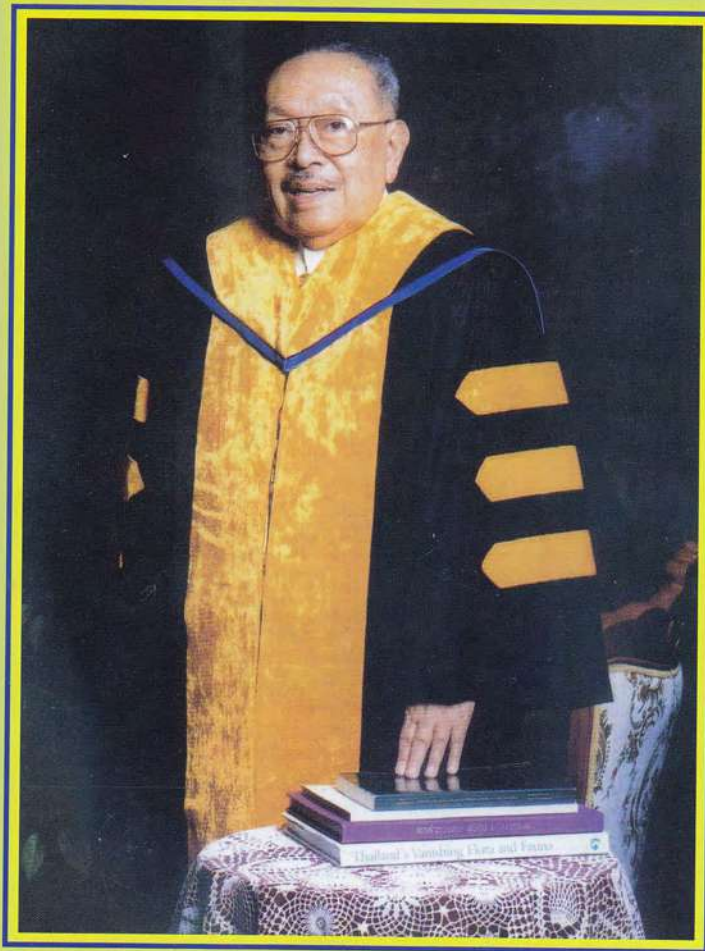

“นาครวิทยา-ค่าของคน”

ศาสตราจารย์เกียรติยศทางประสาทวิทยาศาสตร์

CHAIR-PROFESSOR ON NEUROSCIENCE

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ปาลูกลาพิเศษ ณ สถาบันนาครวิทยาแห่งชาติ

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ร่วมเฉลิมพระเกียรติ อานราชาภิเษกสมรสครบ 50 ปี

กองบิน ๔๓

ภาพเฉลิมพระเกียรติ ที่สนามบินทุกภาคทั่วประเทศ

เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์วิจัยโรคหลอดเลือดสมองในผู้ป่วยสูงอายุ
ที่โรงพยาบาลและสถาบันประสาทวิทยา

ขอถวายพระพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
ของทรงพระเจริญ มีพระชนมายุยืนนาน
ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ในมงคลกาลที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
ทรงเจริญพระชนมายุ ๖ รอบ วันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีสถาปนาพระอิสริยยศ
ดำรงตำแหน่งเจ้าฟ้าต่างกรมผู้ใหญ่ตามธรรมเนียมราชประเพณี
มีพระนามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า
“สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์”

คำนำ

เรื่อง “คนมีค่า”

ขอขอบคุณที่ “สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ” ได้แสดงความมีไมตรีจิตและให้เกียรติเชิญไปบรรยายในอีกแนวทางหนึ่งของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ที่คลอง ๕ ปทุมธานี อันเป็นสถาบันที่ทรงคุณค่าในการศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับด้านวัตถุเป็นหลัก เช่น การกำหนดเวลาที่ตรงกันทั่วโลก โดยเฉพาะเวลา ๘.๐๐ น. เคารพธงชาติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ โยงไปยังความมีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมประเพณีไทยและความจงรักภักดีอันเป็นส่วน ของ “ค่าของคน”

ในการประชุมองค์การรัฐสภาอาเซียน ได้เคยบัญญัติเรื่อง “ค่าของคน” ไว้เมื่อ ๓๐ ปี มาแล้ว เช่นเดียวกับในการที่ประเทศโปแลนด์ได้เชิญเป็นที่ปรึกษาการประชุมคองเกรส การติดเหล้าติดยา ค.ศ. 1983 ได้สนทนากับประธานาธิบดี ซึ่งเป็นนักประวัติศาสตร์ ท่านได้เน้นถึงว่าทางหายณะเมื่อติดสิ่งเสพติด จะทำให้คนเราขาด “ค่าของความเป็นคน”

สิ่งนี้ทำให้นึกถึง “คุณค่าของความเป็นคนไทย” ความว่า

“ความมีน้ำใจไทยเป็นหนึ่งใน
ความอ่อนหวานตราตรึงผู้พบเห็น
ครอบครัวไทยอบอุ่นร่มเย็น
ความกตัญญูเป็นจุดไฮท์ทอง
เด็กเคารพผู้ใหญ่ตามวัยวุฒิ
มีเมตตาเพื่อนมนุษย์ทั้งผอง
รักสงบรักธรรมชาติถิ่นชวาบทอง
รักเป็นไท ตามครรลองเสรีธรรม”

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ๒๕๕๒ นี้ ขออำนาจพรให้ทุกท่านจงเจริญสุขด้วยจตุรพิธ
พรชัย มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ สมบูรณ์ด้วยพละนามัยและเจริญด้วยอายุชัย ตามที่
องค์การอนามัยโลกได้ให้คำขวัญไว้ว่า

“แก่แต่มีค่า-แก่แต่มีชีวิตชีวา”

พร้อมด้วยความปรารถนาดีให้

“สุขภาพเจริญวัย สุขใจเจริญสุข” ชั่วฉวีนิรันดร์

(ศ.นพ.ประสพ รัตนากร)

ประธานมูลนิธิวิจัยประสาท ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประธานคณะที่ปรึกษามูลนิธิรัฐบุรุษพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ประธานคณะที่ปรึกษากรมสุขภาพจิต

ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “มาตรวิทยา - ค่าของคน”

โดย

ศ.นพ.ประสพ รัตนากร

ประธานมูลนิธิวิจัยประสาท ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประธานคณะที่ปรึกษามูลนิธิรัฐบุรุษ

ณ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

วันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑

ท่านผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ

ท่านคณะกรรมการ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

เมื่อปลายเดือนมิถุนายน มีวันสุนทรภู่ คือวันที่ ๒๖ มิถุนายน กวีเอกของโลก ครบ ๒๒๐ ปี ตามที่ UNESCO ได้เชิดชูเกียรติ และเป็นกวีเอกของแผ่นดินไทย ได้กล่าวถึง เรื่องของมนุษย์ และเรื่อง “ค่าของคน” เอาไว้น่าฟังว่า

“แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คาดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน”

ส่วนเรื่องมนุษย์สัมพันธ์ นั้น สุนทรภู่ท่านว่าไว้ดังนี้

“เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
แม่นพูดดีมีคนเขาเมตตา
จะพูดจาพิเคราะห์ให้เหมาะสม”

เมื่อตอนที่ลูกชายคนโต นายสัตวแพทย์ ปานเทพ รัตนากร ได้มาแจ้งเรื่องว่า ทางสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติจะขอเชิญมาบรรยาย ทำให้ผมนึกถึงเมื่อตอนผมจัด ประชุมนานาชาติครั้งที่ใหญ่ที่สุดในช่วงนั้น เมื่อ ค.ศ. ๑๙๗๕ ที่ดุสิตธานี มีผู้เข้าร่วม ประชุม ถึง ๑,๒๐๐ คน จาก ๕๖ ประเทศ เรื่อง “ติดเหล้า ติดยา” ในฐานะที่ผมเป็น รองประธาน ICAA (International Council of Alcohol and Addictions) มี สำนักงานใหญ่ที่โลซานน์ และองค์การอนามัยโลกสนับสนุน

เรียกว่าต้องเริ่มทุกอย่างหมด ตั้งแต่อบรมเจ้าหน้าที่โรงแรม ๔๐๐ คน ทุกแผนก และทำแผนผังการใช้ห้องประชุม ทั้งประชุมใหญ่ ประชุมย่อยรวมทั้ง การเลี้ยงรับรองที่ ทำเนียบรัฐบาล สมัย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช รถรับส่งยังเป็นขนาดเล็ก ต้องใช้ถึง ๒๒ คัน และหลังจากนั้นมี Post-Congress ประชุมเรื่องทางธุรการต่อไปที่พิทยา สมัยยังไม่พัฒนา ที่โรงแรมรอยัลคลิฟ และกลับมาประชุมต่อที่กรุงเทพฯ เกี่ยวกับ Drug Education การศึกษาป้องกันการติดยา ซึ่งเป็นที่ประทับใจของผู้แทนนานาชาติ

อีก ๔ ปี ต่อมา ได้ประชุมที่อัมสเตอร์ดัม ได้รับเชิญเป็นแขกพิเศษเข้าเฝ้า ควีนยูเลียน่า และถัดไปจากนั้น รัฐบาลโปแลนด์ เป็นเจ้าภาพ ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษา เป็นทางการสำหรับการประชุมคองเกรส และได้เข้าไปเยี่ยมประธานาธิบดี ซึ่งเป็นนัก ประวัติศาสตร์

ได้สนทนากันเรื่องว่า ทำไมคนถึงติดเหล้าติดยา ท่านใช้คำว่าปัจจัยหลักอยู่ที่ “Human Value” คือ คุณค่าของความเป็นคน ซึ่งเราจะเห็นจากเวลาเมาเหล้าเข้าไป นอกจาก “เห็นช้างเท่าหมู” หรือว่าตกท่อเป็นอาชญา บางรายมีลักษณะที่เรียกว่า **ทรมาน** ฆ่าพ่อแม่ของตัวเองได้

นี่คือ เรื่องที่ผมตั้งใจจะเล่าย่อๆ ให้ท่านฟังตอนนี้ ซึ่งจะเห็นว่าสภาพสังคมปัจจุบันนี้ นอกจากเราจะลงรายละเอียดว่า **มาตรฐาน** เรื่องมาตรฐานของเวลาทางแสงเสียง ความร้อน ความเย็น แม้กระทั่งดาวเทียม โลกพระอังคาร โลกพระจันทร์ แต่ก็นิยามความเป็นคนไม่พ้น

เมื่อตอน **คุณจวงจันท์ จันท์คณา** อายุครบ ๖๐ ปี สมาชิก “**ชมรมถนนข้าวสาร**” สมัยนั้น ซึ่งเป็นที่นัดพบของศิลปินและนักเขียน รวมทั้งช่างภาพโบราณ ได้จัดงานเป็นเกียรติแก่ท่าน ที่ตาดฟ้ากรมประชาสัมพันธ์ก่อนที่จะถูกเผาไปแล้ว ท่านได้เขียนได้ภาพของท่านให้ผมไว้ด้วย

(“**มอบ คุณหมอบประสพ รัตนากร ด้วยความเคารพรัก**”)

ความจริงถ้าบอกว่าคุณจวงจันท์ จะไม่มีใครทราบว่าเป็นใครเพราะท่านใช้นามปากกา “**พรานบุรพ์**” ประพันธ์บทละครสั้นในเมือง

คือละครชื่อเรื่อง “**จันท์เจ้าขา**” ที่มีบทละครตอนหนึ่งว่า

“**คนเห็นคนเป็นคนนั้นแหละคน**

คนเห็นคนใช่คนใช่คนไม่

กำเนิดคนต้องเป็นคนทุกคนไป

จนหรือมีผู้ตีโพรไม่พ้นคน

เกิดหนึ่งตายหนึ่งฟังนึกไว้
ใช้เกิดใหม่ตายใหม่ได้หลายหน
อย่าโอหังอย่างจะตีพิเศษล้ำ
ก็แค่คนคนหนึ่งเท่านั้นเอง”

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่ง แต่ในส่วน “มาตรฐาน” ในเรื่อง “ค่าของคน” นี้ ตรงกับ
ปาฐกถาที่ผมแสดงไว้ตอนเกษียณราชการ พร้อมกับมอบทุนให้กรมสุขภาพจิต จัด
ปาฐกถา ประจำปี ได้อย่างน้อย ๑๐ ปี คือเรื่อง “สังคมวิกฤติ-สุขภาพจิตแปรปรวน”

ปัจจุบันนี้เกินกว่าวิกฤติแล้ว เข้าขั้นวิปริตแล้ว ไม่ว่าจะเด็ก ไม่ว่าจะผู้ใหญ่ เกินกว่า
มาตรฐานของความเป็นไทย ที่โบราณท่านว่า

“ความมีน้ำใจ ไทยเป็นหนึ่งใน
ความอ่อนหวานตราตรึงผู้พบเห็น
ครอบครัวไทยอบอุ่นร่มเย็น
ความกตัญญูเป็นดุจโซ่ทอง
เด็กเคารพผู้ใหญ่ตามวัยวุฒิ
มีเมตตาเพื่อนมนุษย์ทั้งผอง
รักสงบรักธรรมชาติถิ่นขวานทอง
รักเป็นไท ตามครรลองเสรีธรรม”

สังคมแตกเป็นเสี่ยงๆ ครอบครัวแตกสลาย เพราะคำว่า “ไฮโซ” ผมยังจำได้ ที่ลูกชายบอกพ่อแม่ว่า “เอาเงินให้ทำไม สิ่งที่คุณต้องการนั่นคือ ให้พ่อแม่อยู่บ้าน เสียบ้าง” นั่นคือ ความสุขของครอบครัว อันส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางสังคม และความอยู่รอดของประเทศชาติ มิฉะนั้นคงไม่เกิด เด็กแว๊นซ์ เด็กสก็อยซ์ เดิมพันกัน ด้วยคนรักของตัวเองบ้าง นีหรือคน

แต่ก่อนนี้เราเดินขบวนเพื่อเรียกร้องดินแดน แต่ตอนนี้ขบวนกลายเป็นที่ระบาย คำพรุสวาทต่างๆ และกีดขวางแม้แต่ทางเดินของนักเรียน สำหรับผู้ใหญ่ นั้น ผมเคยบรรยายไว้ที่สถาบันพระปกเกล้าฯ ที่เริ่มมีอาคารอยู่ที่ข้างกระทรวงสาธารณสุข ถนนบุรี ๒ เรื่องคือเรื่อง “จริยธรรมของนักบริหาร” และ “สุขภาพจิตของผู้นำ”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ไว้ในวัน สมาคมข้าราชการพลเรือน ครั้งหนึ่ง ขออัญเชิญมา ความว่า

“ความเจริญ ผลของการบริหาร ย่อมประสบกับชาวชนบทตามสภาพของ ความเจริญแท้ หรือความเจริญเทียม ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ความเจริญจะแท้หรือเทียม ขึ้นอยู่กับสัมมาหรือมิจฉาคติของผู้นำในการบริหาร ข้อที่ ๓ คติของผู้นำในการ บริหารจะมุ่งไปในทางสัมมา หรือมิจฉาปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับที่มาของผู้นำว่าอยู่ใน สภาพใด คือพื้นฐานพื้นเดิมของตนด้วย”

จนต่อมารวมญาติกันที่ วปอ. ผมเรียนรุ่น ๙ ที่กระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ ๒๕๐๘ แต่เดี๋ยวนี้ออกไปจากที่กำหนดไว้ปีละ ๖๐ คน มีภาคธุรกิจร่วมด้วย เป็น ปรอ.

และ วปม. นั้นเป็นฝ่ายการเมือง ซึ่งน่าจะอยู่ที่สถาบันพระปกเกล้าฯ มากกว่าและการที่จะไปดูงานต่างจังหวัด แทบจะเรียกว่าหยุดกันทั้งเมือง เพราะแต่ละท่านเป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้จัดการ หรือหัวหน้าพรรคกันทั้งนั้น และมีระบบโควต้าด้วยความเข้าใจของผมคือว่า ท่านวิเคราะห์เรื่องมาตรฐานอะไรมาเยอะ **อย่าลืมนวิเคราะห์มาตรฐานทางสังคมไว้บ้าง เช่น โลกร้อน** มีข้อสังเกตของสถาบันประการใด โดยเฉพาะ Indicator ดั่งมีคำกล่าวง่ายๆ ว่า

“ในเงา บอกเราหลายสิ่ง
ว่าแท้ ที่จริงเป็นไหน
มีเงา ก็เหมือนมีเพื่อนใจ
บอกให้ รู้ซึ่งถึงตัวเอง”

แถวนี้ มีบ่อน้ำเยอะแยะ ภาพสะท้อนในบ่อเกิดมาจากคำๆ หนึ่งทางจิตวิทยาที่ว่า **narcissism** ซึ่งมีภาพยนตร์มาฉายได้รับรางวัลออสการ์ หลายรางวัล เป็นชีวิตของแม่ซีมีเวลาว่างก็มานั่งติดขอบบ่อ เพื่อสะท้อนให้เห็นภาพแต่หนหลังและชีวิตคนรอบข้างมองไกลไปถึงข้างหน้า โรงหนังแน่นทั้ง ๓ วันแรก พอดูได้สักครึ่งเรื่อง จะกลับบ้านด้วยความผิดหวัง เพราะชื่อหนังเป็นภาษาไทยว่า “**ซีลามก**” ดูไปดูมาไม่เห็นฉากลามกสักครึ่ง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า แม้กระทั่งตั้งชื่อหนัง ยังบอกถึง “**คุณค่าความเป็นคน**” ผมเป็นกรรมการเซ็นเซอร์อยู่ถึง ๗ ปี ได้ห้ามฉายไปหลายสิบเรื่อง เช่น เรื่อง **West Side Story** เป็นหนังของพวกแก๊งกวนเมือง แต่เป็นหนังเพลง ได้รับรางวัลหลาย

รางวัล ในเรื่องจะมีแท่งกันตายวันละหลายหนวันละหลายราย คล้ายๆ แก๊งซึ่งจักรยานยนต์ แล้วพ่นกันโดยผู้หญิงซ้อนท้าย ที่มีคำแสลงใจว่า พ่อแม่ ระเบียบวินัยหายไปไหน ต่อมาเขาอุทธรณ์ใหม่พอดีผมไปประชุมต่างประเทศฯ มีมือดีแอบอนุญาตให้ฉายได้ที่โรงหนังพาราเม้าท์ แถวประตูน้ำ ซึ่งมีชอยมากมีเด็กเกเรเยอะ คนดูแน่นวันที่สอง ก็แท่งกันตายแล้ว อีกเรื่องคือ “Women of the Orient.” เริ่มจากศรีลังกา-จนถึงไทย ผัวตะเมีย วันๆ มีแต่กินเหล้า ตีโก๋ๆ ต่อไปเขมร ร่ำใส่ชฎาสวย จนหาที่มาว่าสร้างจากบริษัทนักล่าเมืองขึ้นนั่นเอง

นี่คือเรื่องของไม่เชื่อผู้รู้ ไม่เชื่อนักวิชาการ เช่นเดียวกัน ท่านนักใจเรื่อง ชั่ง ตวง วัด ระหว่างกระทรวงก็มีปัญหา ตามตลาดจะหวังว่า มังคุด ๑ กิโล คงจะได้แค่ ๗ ชีด อะไรทำนองนี้

ที่เล่ามานี้ยังไม่นับเรื่องใหญ่ๆ แต่เราติดอันดับโลกไปแล้ว-คอร์ปชั่น กระทบโกง บ้านโกงเมือง ทุกๆ ท่านทราบดี และผมเห็นใจท่านที่เหนื่อยยากกว่าจะเดินทางมาทำงานถึงคลอง ๕ ก็ลำบากแล้ว แต่อย่าลืมนะว่า

“Goodness is the only investment that never fails.

การลงทุนที่ไม่เคยขาดทุน คือ การลงทุนทำความดี”

(ตอนนี้ฉายภาพ ๑๐ ภาพ)

ขอแถมอีกอันหนึ่งว่า

“Patience is bitter, but its fruits are sweet.”

“ความพอกเพียรพยายาม ทนทุกข์ทรมานเป็นความขมขื่น

แต่ผลลัพธ์ในภายหลังเป็นความสุขอันสดชื่น”

และทุกคนทำได้ ดังที่ “ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล” ผู้ช่วยคนบาดเจ็บในสงครามโลกครั้งที่ ๑ จนก่อกำเนิดอาชีพพยาบาลขึ้น ท่านได้กล่าวไว้ในหนังสือคำพูดที่สำคัญของโลกว่า

“I am a little woman, What I can do is very little. If all of us join hands together, what a voluminous output society would gain.”

“ดิฉันเป็นผู้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่ง ทำอะไรก็ได้เล็กน้อย แต่ถ้าหากเราทุกคนจับมือกันร่วมใจกัน สังคมจะได้รับผลลัพธ์อันมหาศาล”

ผู้ได้รับรางวัลโนเบล หลายต่อหลายท่าน ต่างได้ต่อสู้ทศตน เสียสละอย่างมาก แม้กระทั่งทดลองกับตนเองอย่าง “หลุย ปาสเตอร์ และนายแพทย์ อัลเบิร์ต ชไวซ์เซอร์” จากเยอรมนี ไปอยู่ในป่าแอฟริการักษาคนยากจน และนั่งคิด นั่งเขียนเล่นดนตรี ให้เกิดสุนทรียภาพทางสมอง ได้กล่าวในวันรับรางวัลโนเบล ทางมนุษยธรรม ว่า

“ถ้าเราทุกคนไขว่คว้าศึกษาหาวิธีที่ จะทำให้คนอื่นมีความสุขนั้นแหละ จะนำความสุข มาให้แก่ตัวเราเอง”

ดังเช่นในปี สุขภาพจิตแห่งโลก ที่ใช้คำว่า

“ชีวิตผาสุก	เพราะทุกคนมี
สุขภาพกายดี	ปราศจากโรคภัย
มีการสังคม	เหมาะสมสมัย
มีจิตเสื่อมใส	ในศาสนา
อาชีพสุจริต	เศรษฐกิจมั่นคง

ชุมชนประสงค์

พักผ่อนร่าเริง

ครอบครัวหรรษา

ช่วยกิจประชา

บันเทิงกีฬา

รักใคร่ปรองดอง”

แม้แต่ว่าเรามีความทุกข์ จนถึงทางตัน ไม่ใช่แก้ที่ฆ่าตัวตาย ทุกคนเกิดมาย่อมมีอุปสรรค แต่เราสามารถจะแก้ได้ ด้วยเปลี่ยนลื่นซักทำงาน ดังที่ว่า

“ชีวิตประจำวันล้วนปัญหา

มีปัญญาไว้คิดพินิจฉ้ย

มีสติคอยรั้งระวังภัย

มีขันตอดทนไว้ไม่เดือดร้อน”

สุนทรภู่กวีเอกท่านสอนสั่งไว้ดังนี้ว่า

“เกิดมาเป็นมนุษย์ปุถุชน

ความทุกข์มิได้พ้นจนสักหน้า

สุดแต่แต่กรรมที่ทำมา

ถึงเวลาสิ้นสุขก็ทุกข์ไป

ถ้าถึงคราวพ้นเชืฐที่เป็นทุกข์

ก็กลับมีความสุขสืบไปใหม่

เป็นธรรมดาตามาฉะนี้แต่ไรไร

จะหวาดหวั่นพรันใจไม่ต้องการ”

วัยก็มีเปลี่ยน - “SAA=Senior and Active, SIA=Senior Inactive, SSA=Senior Seldom Active, SOA=Senior Over Active, SOS=Senior Out of Service” กระทั่งเรื่องที่พัฒน์พงศ์-ว่ากันตามวัย มีเด็กนั่งร้องไห้บนทางเท้า *Why are you crying, son?* หนูน้อยตอบว่า *I can't do what the big boy did. Old man sit down on the curve and cry too.*

อนึ่ง ทุกสังคมย่อมมีผู้นำ ฉะนั้น “มาตรวิทยาของผู้นำ” ย่อมมีความหมาย อยู่มาก โดยเฉพาะเรื่องประชาธิปไตย (เล่าเรื่องกลางสังหรณ์ตอนเปิดอนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย) ที่ราชดำเนิน โดยลูกโป่งไม่ลอย กลับตกดิน

ฟังบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ร.๖ เสียก่อน คงจะได้คิด ออกมาอย่างนี้

“ยามฝูงโคข้าม	นที
โคกโจกนำตรงดี	ไปเลี้ยว
ปวงโคอื่นตามรี	รุดข้าม
ทั้งหมดไปลดเลี้ยว	ไต่เต้า ตามกัน
อันสุภษิตนี้	เตือนใจ
แห่งผู้ที่เป็นใหญ่	ยิ่งผู้
มีหน้าที่นำใคร	ใครนั่น ก็ดี
จึงจะต้องรอบรู้	จักแท้ ทางตรง”

“คุณค่าของมนุษย์” ตามคำของผู้เชี่ยวชาญภาษาไทย

“อันมนุษย์สุดดีอยู่ที่จิต
รู้จักคิดรู้จักอายุรู้ชวายน
มีสติคอยคิดบังคับยับยั้งตน
ทำให้คนประเสริฐเลิศสัตว์ใด
ถ้าแม้ขาดมนุษยธรรมประจำจิต
คนจะผิดกับสัตว์คิดไหน
ถึงรูปสวยรอยวิชาอย่าไว้ใจ
อาจก่อภัยพินาศสุดคาดเอ๋ย”

อาจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ

ข้อสังเกต

ในเรื่อง “มาตรฐาน คุณค่าของความเป็นคน” นั้น ในพ.ศ. ๒๕๒๕ ฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี มีการบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม สะพาน ถนน และการตกแต่งรอบเขตรัตนโกสินทร์ ได้มีจดหมายมาประมาณ ๔ พันฉบับ จากประชาชนชาวบ้านถึงนายกรัฐมนตรี ฯลฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งตอนนั้นผมไปช่วยงานในคณะทำงานด้านประชาสัมพันธ์ ได้รวบรวมไว้ สรุปว่า

๑. ความเห็นของประชาชน ว่าสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของความเป็นบ้านเมืองหรือสังคมมนุษย์ คือวัฒนธรรมและประเพณี ต่อมาจึงได้จัดตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมวัฒนธรรมไทย” ซึ่ง พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี

เป็นประธาน ผมเป็นเลขาธิการ โดยมีการเผยแพร่ทางเอกสาร ทั้งทางวิทยุ
กระจายเสียง โทรทัศน์ ที่เกี่ยวกับภาษาไทยประเพณี ต่าง ๆ ของไทย เช่น
หนังสือวัฒนธรรมและประเพณีไทยของท่านผู้หญิงพั๋ว อุนรักรัชมณฑลเศียร
นางสนองพระโอษฐ์ได้ทูลเกล้าฯ ถวายลิขลิขิ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒. ในส่วนของเรื่อง “ความสุข” ได้มีการศึกษากันทั่วโลกถึงดัชนีของความสุข
ปรากฏว่า ที่ได้รับความสนใจอย่างยิ่งของชาวโลก คือ ประเทศภูฏาน โดย
เจ้าชายจิกมี วังชุก มี “ดัชนีความสุข” อยู่ ๓ ประการ

(๑) การพึ่งตัวเองทางเศรษฐกิจ

(๒) ความสามารถในการคงสภาพสิ่งแวดล้อมไว้ตามธรรมชาติ

(๓) การเน้นวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ไว้ตามธรรมชาติ
ตามหลักธรรมาธิปไตย

๓. ในเรื่องของภาวะความเป็นผู้นำ Leadership ความเป็นผู้ใหญ่ Seniority
วุฒิภาวะ Maturity นั้น มีอยู่ ๗ ประการ

(๑) มีความรักและเมตตาปรารถนาดีต่อคนอื่น

(๒) ไม่ป้ายความผิดให้ใคร

(๓) รู้จักยินดี สรรเสริญในความสำเร็จของคนอื่น

(๔) รู้จักความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมชาติ

(๕) รู้จักพอใจตามอัตภาพ

(๖) รู้จักให้อภัย

(๗) ไม่อาฆาต ริษยาและพยาบาท

“ถ้าท่านไม่เห็นแก่ตัวสักน้อยนิด ท่านจะมีชีวิตสุขสมบูรณ์”

๔. องค์การอนามัยโลก ได้ประกาศทศวรรษของสมอง Decade of the Brain จนปรากฏชัด เช่น Prof. W.R. Hess แห่งซูริค ค้นพบ “ศูนย์ของสมองทางอารมณ์” จนได้รับรางวัลโนเบลทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และอย่าลืมว่า “สมองดีมีสุข” และตอนนี้เรื่องอัจฉริยภาพ ก็มาจากสมอง ฯลฯ

๕. เรื่องของคนปกติ ไม่ปกติ หรือจะเรียกว่า “เสียดจริต” ครั้งหนึ่งมีผู้อำนวยการใหญ่ของโรงพยาบาลคลองสาน เดินมาเห็นคนไข้กำลังนั่งกินมดไปด้วย แซะหญ้าไปด้วย

ถามว่า “นี่ยังไม่หายบ้าอีกหรือถึงกินมด”

คนไข้ ได้ย้อนกลับมาว่า “หมอน่ะบ้าหรือเปล่า ก็มดมันกินน้ำตาล

นี่ฉันกำลังกินน้ำตาล รู้ไหม?”

๖. ไอสไตน์ อัจฉริยะของโลกก็โง่เป็นเหมือนกัน ขณะกำลังนั่งคิดสูตรเรียกว่า Relativity ชักรำคาญที่หนูกับแมววิ่งไล่กัน จึงให้คนไข้มาเจาะรูที่ผนัง ๒ รู รูเล็กสำหรับหนู รูใหญ่สำหรับแมว คนไข้นึกขำเลยบอกว่า

“นาย : ทำไมโง่ยังงี้ รูใหญ่รูเดียวก็พอแล้ว วิ่งได้ทั้งคู่ ทั้งแมว ทั้งหนู”

๗. เซคสเปียร์ กวีเอกของโลกกล่าวถึง จิตมนุษย์ ปัญหาของคน iva น้าฟัง

“The Sea hath bound, Deep Desire hath none.

ท้องทะเลยังมีฝั่ง แต่กิเลสนี้ไร้รั หาขอบเขตบมิได้ ทั้ง “โลก โกรธ หลง”

๘. ที่คลองสานในสมัยต้นๆ ใช้อินชูลินฉีดเพื่อให้เกิดอาการช็อก แล้วแก้ช็อก โดยฉีดกลูโคสเพื่อรักษาโรคจิตเภทที่แยกตัวเองอยู่ในความฝัน วันหนึ่งคนไข้ ปีนขึ้นไปที่ดินก้ามปูซึ่งหักงาย กิ่งหักตกลงมาสลบไป เรียกว่า “ช็อก” ทำไม รุ่งขึ้นหายเป็นปกติ **มาตริวิทยา** น่าจะคิดดูหลักการเกี่ยวกับเรื่อง แสง สี เสียง การกระเทือนหรือความเร็ว ทำให้สมองเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง

๙. อันเกี่ยวข้องกับ Post Cerebral Traumatic Syndrome “**ภยันตราย สมอง**” ซึ่งทำให้คนเปลี่ยนนิสัยไปได้ ศ.ฮานส์ ฮอปฟ์ บรมครูทางสมอง แห่งเวียนนาพร้อมกับผมตั้ง “**ศูนย์ภยันตรายสมอง**” ขึ้นที่สถาบันประสาท วิทยาของเราที่ผมเป็นผู้ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ พบว่า อุบัติเหตุฆาตนาชนิด ก่อนนี้ คือ Honda Syndrome มีมากที่เชียงใหม่ซึ่งจักรยานยนต์เกิดอุบัติเหตุ เป็นประจำ ตอนนี้ Festival Syndrome ๔๐ % เวลาหยุดปีใหม่ เวลา สงกรานต์ ฯลฯ เกิดอุบัติเหตุมาก ปรากฏว่าสมองถูกกระทบกระเทือนถ้ารุนแรง จะฉีกขาด มีแผลเป็นหลังจาก ๖ เดือน พฤติกรรมจะเปลี่ยนเป็นดุร้าย จนเป็นอาชญากรฆ่าคนมากมาย รวมทั้งเยื่อหุ้มสมองอักเสบก็มีอาการด้วย เช่นกัน

บทสุดท้าย

สุดท้ายนี้ ทำให้ผมนึกถึงความหลังครั้งที่**จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์** ได้มอบหมาย ให้ผมมาจัดตั้ง “**ศูนย์รักษาคนติดฝิ่น**” หลังจากท่านเผาฝิ่นและกล่องสูบยาฝิ่นที่ สนามหลวงและใช้อาคารที่กรมประชาสงเคราะห์ทำไว้ชั่วคราวที่ธัญบุรีใกล้โรงเรียน นายอำเภอ ซึ่งผมสอนมาตั้งแต่เปิดตั้งแต่เปิดทั้งต่อมามีวิทยาลัยการปกครอง เวลาผ่านมา ๕๐-๖๐ ปี

วันนี้มาได้รับความรู้ใหม่ **มาตรวิทยา** จึงขอขอบคุณท่านคณะกรรมการ โดยเฉพาะผู้อำนวยการสถาบัน และที่น่ารักขึ้นมาอีกคือท่านเป็นนายทหารอากาศ เพราะที่กองทัพอากาศเป็นสถาบันที่ผมมาสอนตั้งแต่โรงเรียนเสนาธิการ-ระดับสูง สอนนานที่สุดถึง ๓๕ ปี ได้รับพระราชทานเข็มสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ สูงกว่า **นภาพิปัตยกรรม** ถึงว่าโลกกลม ลูกศิษย์หลายท่านเป็น ผบ.ทอ. แปลกกว่านั้น ตอนไปเรียนต่างประเทศที่อังกฤษ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๙ ที่อยู่บ้านเดียวกันเป็นทหารอากาศหลายท่าน เช่น **พล.อ.อ.กมล เตชะตุงคะ, พล.อ.อ.พะเนียง กานตรัตน์** เพื่อน ส.ก. ๘๐ เรียนวิศวกรรมศาสตร์ จุฬา ก็มาอยู่ทางช่างอากาศ เช่น **พล.อ.อ.สิทธิ เศวตศิลา, คุณศุภี มหาสันทนะ** ถึงว่าความสุขของคนแก่อยู่ว่า **“ความหลัง” -ความหลังคือความหวัง อันจะชี้นำอนาคต**

ท่านที่รักครับ ทุกท่านมีความจงรักภักดี คงจะเห็นตรงกันว่า สูดยอดของนักมาตรวิทยา คือ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช** มหาราช ของชาวไทยและของโลก ดังปรากฏในมงคลสมัยทรงครองราชย์ครบ ๖๐ ปี ทางสหประชาชาติถวายราชสดุดี ถวายรางวัล ทรงเป็น **Developer King** และพระราชาธิบดี **Sultan Bokiah** แห่งบรูไน ได้สดุดีโดยเป็นตัวแทนของทุกพระองค์ ให้พระองค์ท่านเป็น **The Great King of King**

ขอจงทรงพระเจริญ

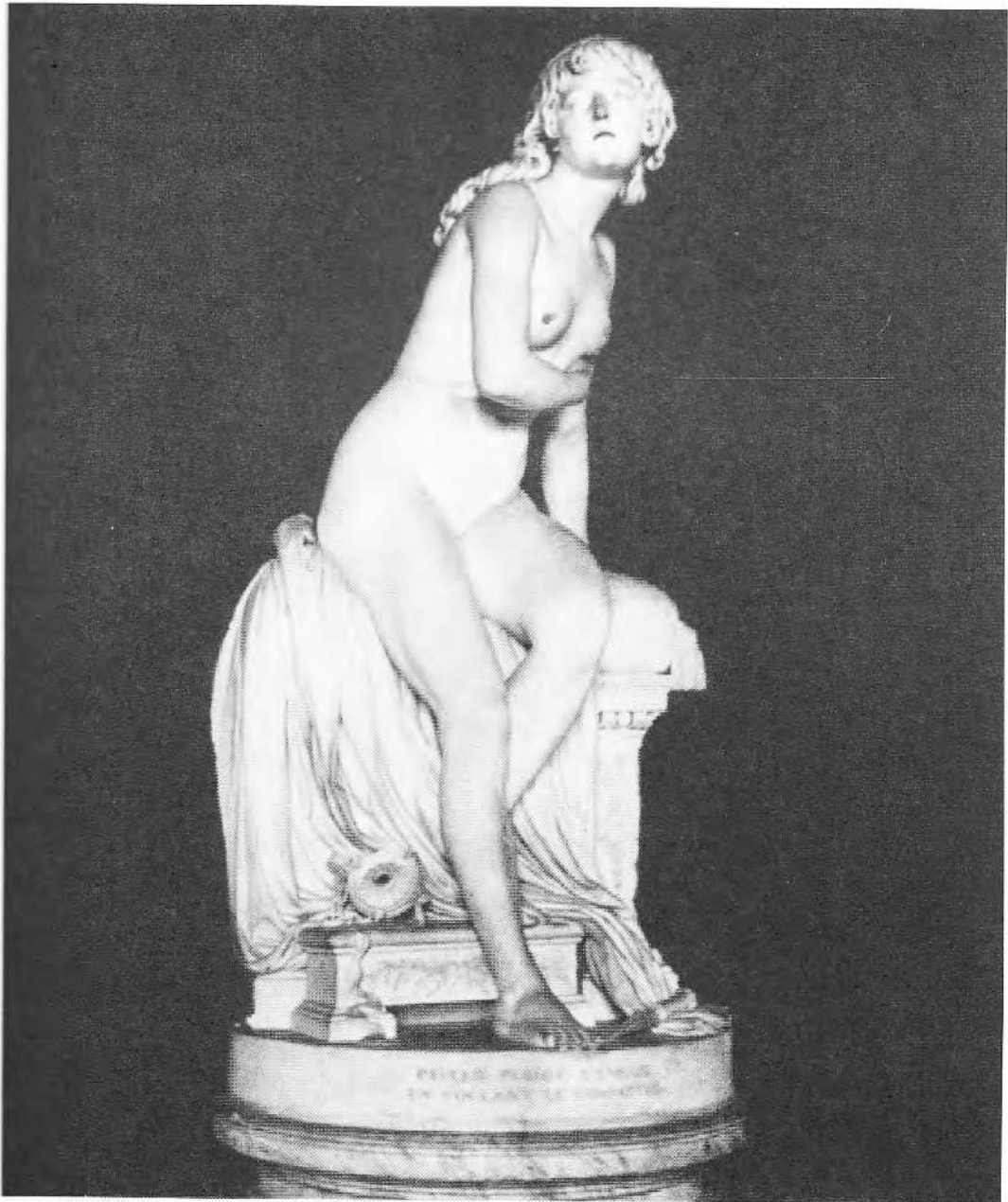
ในวันนี้ ผมขอให้ผู้อำนวยกา​รสถาบันและทุกท่านมีความเจริญก้าวหน้า
สมเจตจำนงทุกประการ เพื่อมนุษยชาติ อันเป็นกุศลผลบุญอย่างมหาศาล และ
ตรงกับเทศกาลเข้าพรรษา ขอให้มีความสุขโดยทั่วกัน

ขอให้ทุกท่าน “สุขกายเจริญวัย สุขใจเจริญสุข”

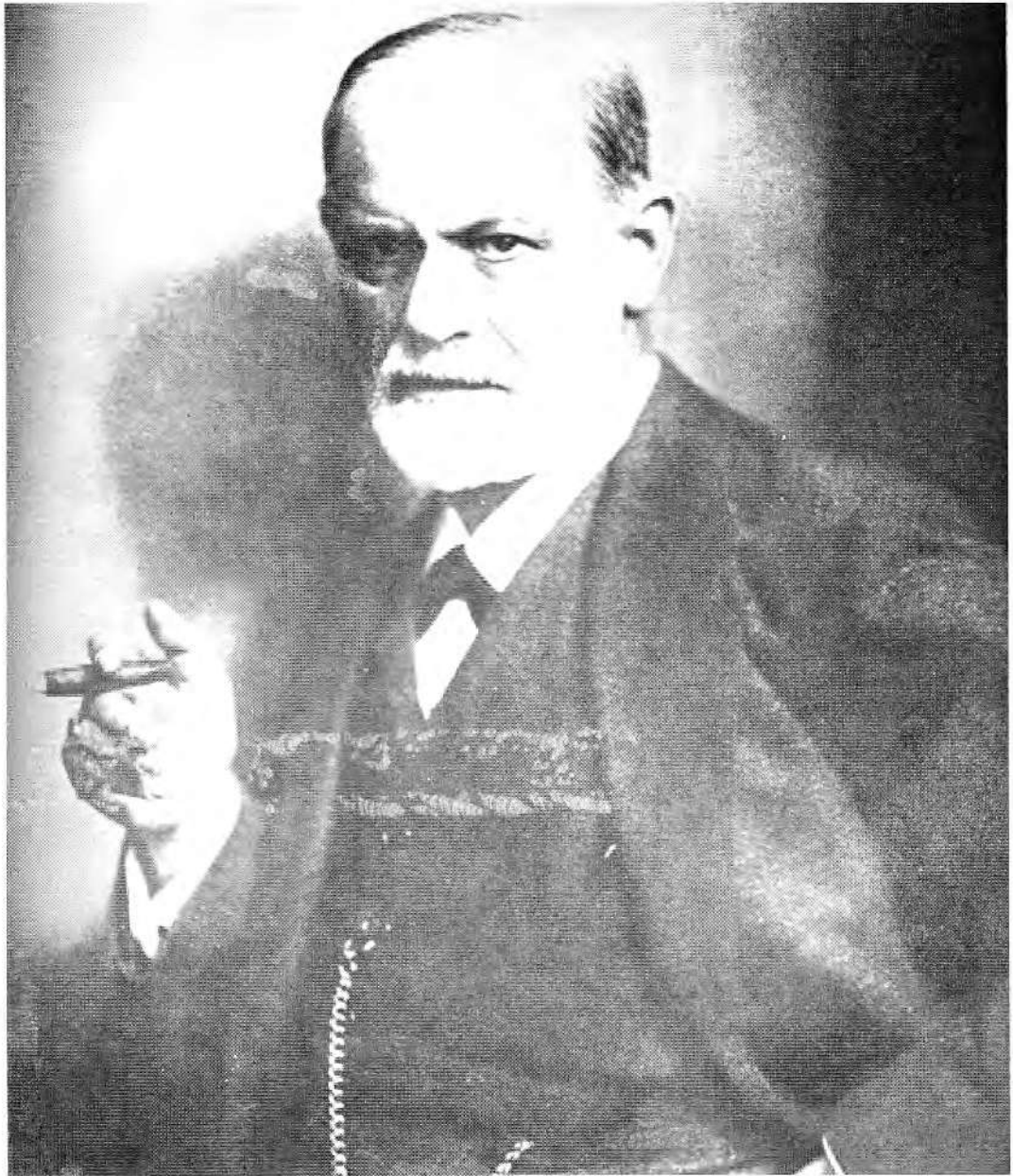
เวลาเจอกัน ทักกันบ้าง ผมแก่เลย ๘๘ แล้ว

ขอส่งความปรารถนาดีโดยทั่วกัน

ขอขอบคุณ

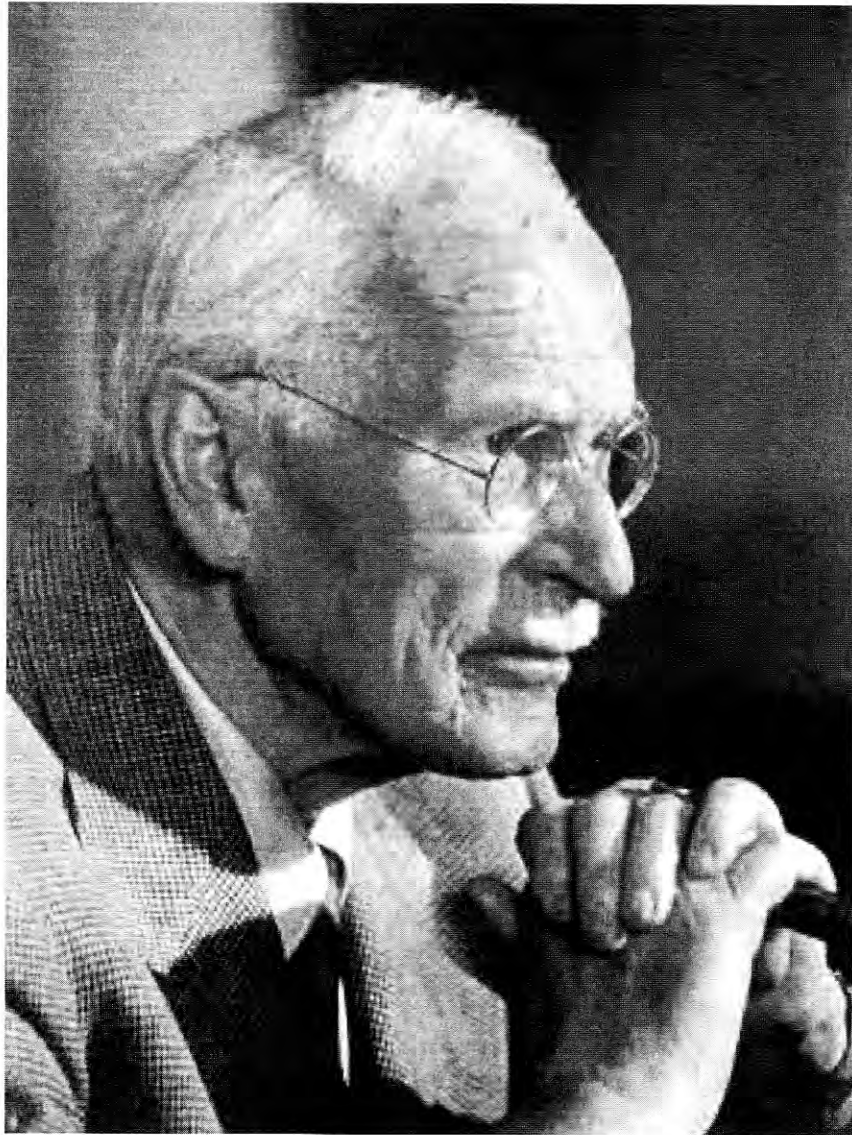
“เทพธิดาแห่งจิตวิทยา” ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์ ลูว์ฟ กรุงปารีส

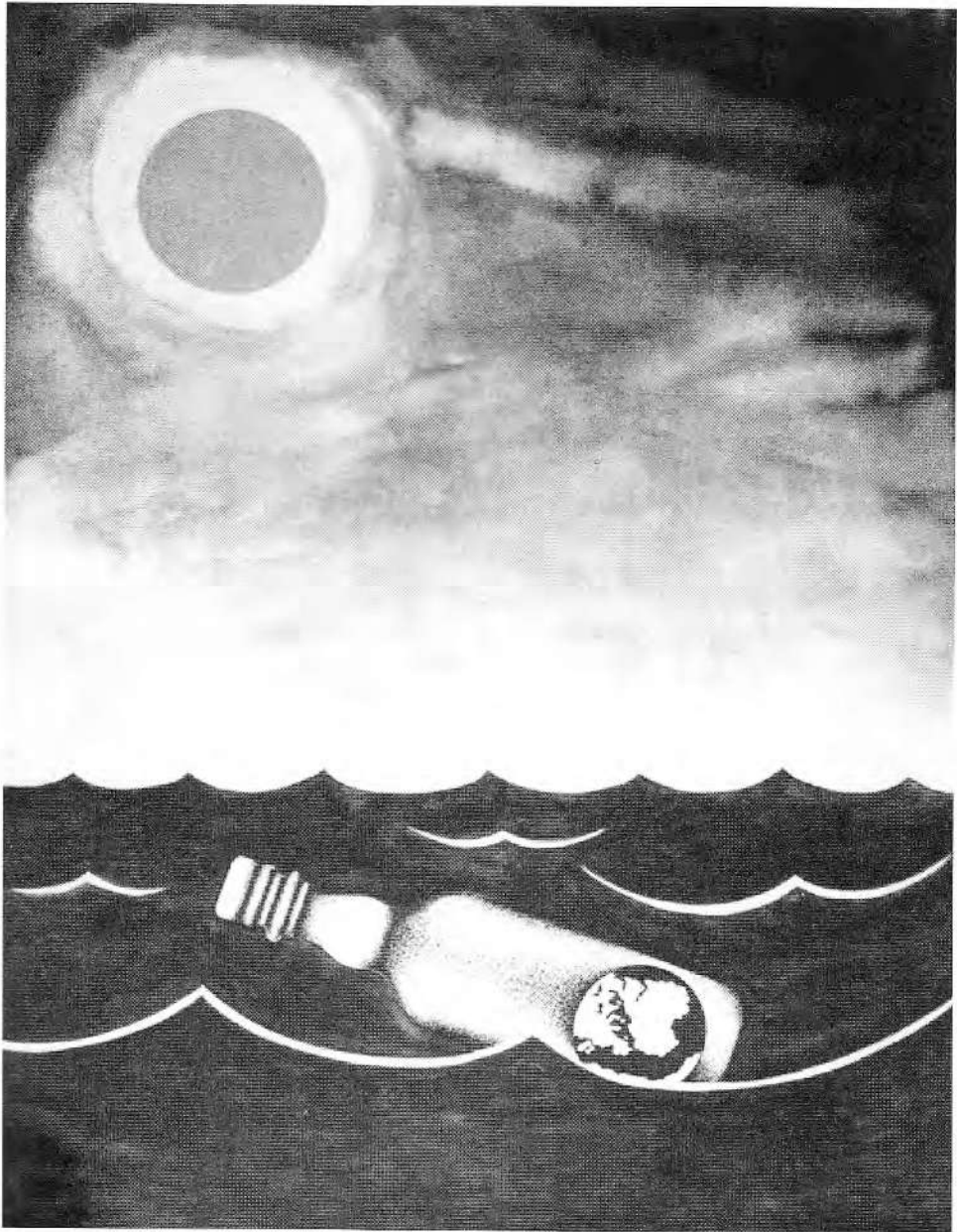
ศ.ซิกมันด์ ฟรอยด์ ผู้นำทฤษฎี “จิตใต้สำนึก” Unconscious มาจากการศึกษา
เรื่องการวิเคราะห์ฝัน และนำไปสู่การบำบัดการวิเคราะห์จิต

ความฝันและจิตใต้สำนึก จะโยงไปสู่สมองและระบบประสาทสัมผัส โดยแปรความรู้สึกออกมาเป็นความซาบซึ้งและจินตนาการมัยอย่างที่ว่า “ดนตรี สุนทรีย์สมอง”

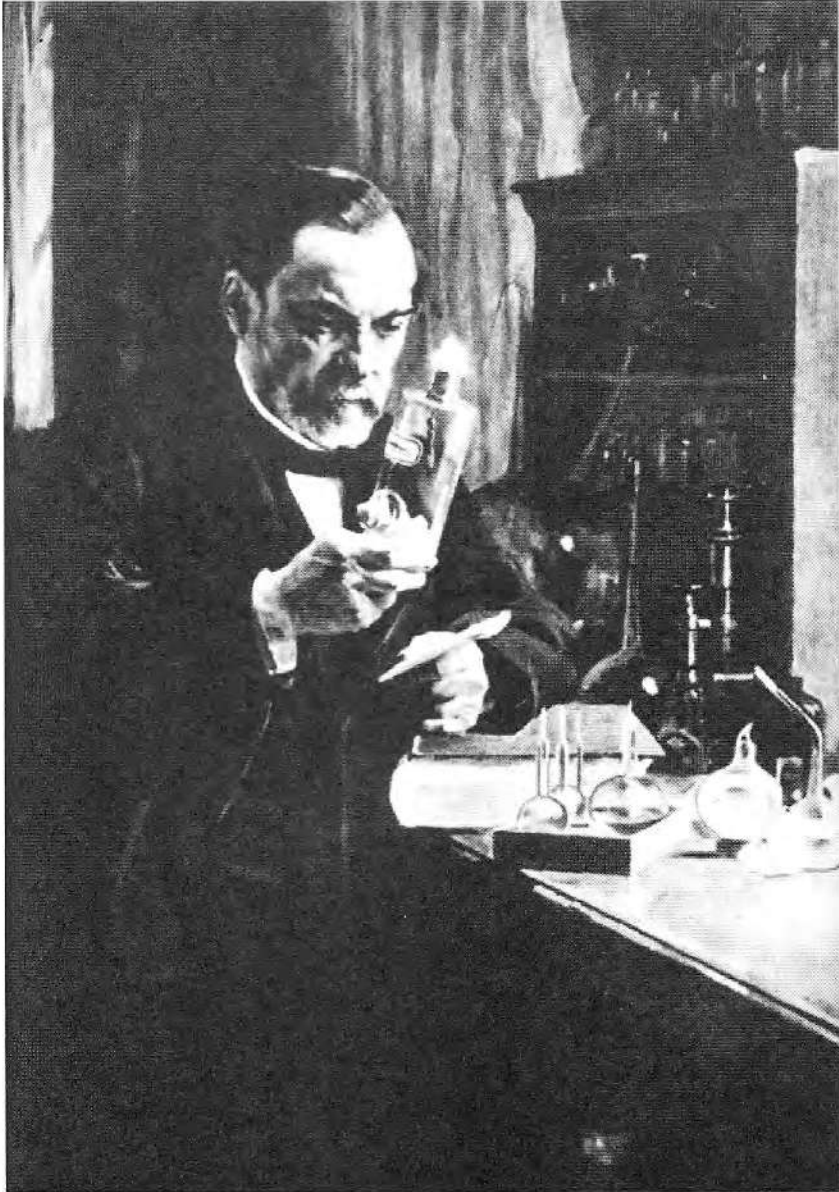
ในการประชุมคองเกรสจิตวิทยา ที่มหาวิทยาลัยซูริค เพื่อเป็นเกียรติในวันครบรอบ ๘๐ ปี ของคาร์ล จุงก์ ได้รับเชิญเป็นผู้บรรยาย ๓ ท่านแรก ร่วมกับ ศ.อัลเฟรด แอดเลอร์ โดยการนำทฤษฎีเกี่ยวกับ **Racial Unconscious** พฤติกรรมตามภูมิหลังอันเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อและศาสนา และจินตนาการในคนไข้จิตแปรปรวน

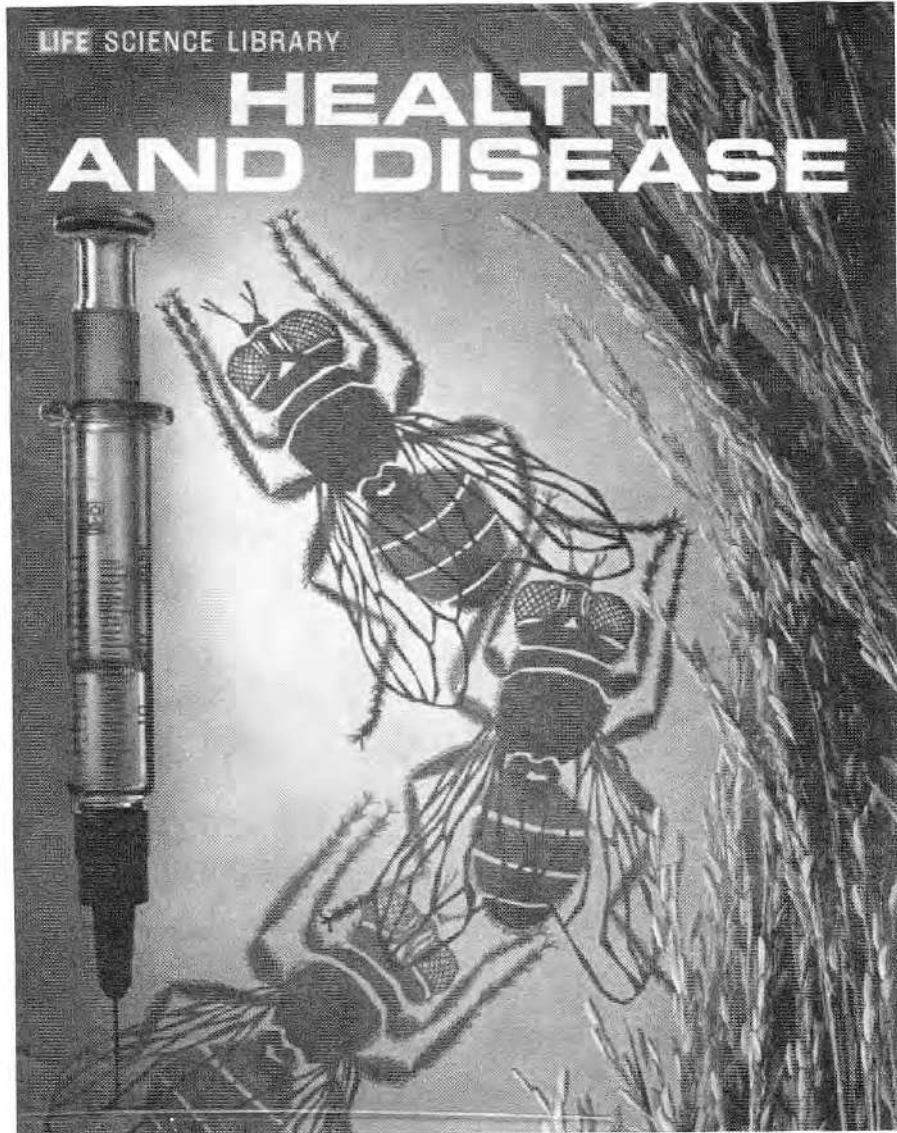
ในภาวะตดเหล้าตดยา หากเลิกได้ โยนขวดลงน้ำ ก็จะมีแสงสว่างในชีวิตเกิดขึ้น
ตามที่เป็นภาพรางวัลชนะเลิศที่โปแลนด์ คือ คนมีค่า Human Value

คุณจวงจันทร์ จันทรคณา ในนามปากกา “พรานบุรพ์” ผู้ประพันธ์ละครเรื่อง “จันทรเจ้าขา” ได้แสดงถึง “คนมีค่า-ค่าของคน” อย่างซึ้งใจ

ศ.หลุยส์ ปาสเตอร์ แห่งกรุงปารีส ได้ทุ่มเทตลอดชีวิตเพื่อพิสูจน์ชัดว่า การเกิด แก่ เจ็บ ตาย นั้น จะมีเชื้อโรคเป็นต้นเหตุ จากการศึกษา โรคปากเปื่อย เท้าเปื่อย และ โดยเฉพาะ โรคพิษสุนัขบ้า จนทั่วโลกยอมรับเป็น “บิดาแห่งวัคซีน” นานาชนิด

ส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของโรค คือ พาหะของโรค ซึ่งโยงกับ ภูมิต้านทาน เช่น ยุง ที่นำไข้มาเลเรีย จนเกิดอาการทางจิตขึ้นมาได้ ส่วนยุงลายนั้น ทำให้เป็นไข้สูงและความต้านทานต่ำมาก จนถึงกับเสียชีวิต “ยุงลาย” คือ พาหะของไข้เลือดออกที่ต้องศึกษากันอีกมากโดยเฉพาะวัคซีน

มนุษย์จะชนะโรคร้ายด้วยใจเป็นประการสำคัญประการหนึ่ง ในรอบ ๑๐๐ ปี นี้ มีวีระสตรีชื่อ “เฮเลน เคลเลอร์” เป็นหญิงตาบอด เมื่อเล็กๆ พี่เลี้ยงเอาชุป้อนๆ ให้ดื่มจนลวกลำคอ คอตีบ พุดไม่ได้ แต่มีพยาบาลคู่ใจ คอยเตรียมใจ ปลอบใจ รักษาใจ จนเรียนอักษรเบรลล์ สำหรับคนตาบอด จบปริญญาเอก ฝึกพูดปาฐกถา ได้อย่างประทับใจในการเอาชนะโรคด้วยการชนะใจ ไปบรรยายทั่วโลกเมื่ออายุ ๖๐ ปี ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ ถึง ๗๕ รางวัล สามารถสื่อสารทางมือและริมฝีปากได้ ทางประสาทสัมผัสเมื่อพบใครได้จับมือและริมฝีปาก เพราะหูไม่ค่อยปกติ แต่สามารถบอกได้ว่าเป็นใครมีประวัติอย่างไร โดยสื่อใจทางประสาทสัมผัส และเป็นผู้ทำประโยชน์แก่โลก

ฉ.ค.ฉ. ๒๕๕๒

โคลง เบญจพิธพร

พรที่ให้กันเป็นประจําคือ อตุรพิธพร หรือ พร ๔ ประการ
คือ ขอให้เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ อย่างที่พระท่านให้พร
ว่า อายุ วัฒนไณ สุขัง พลัง และก็มีพร ๕ ประการ คือ ขอให้เจริญ
ด้วย อายุ วรรณะ สุขะ โภคะ พละ เรียกว่า เบญจพิธพร โดยเพิ่ม
โภคะ คือ ททรัพย์สมบัติขึ้นอีกอย่างหนึ่ง

โคลง เบญจพิธพร

อายุ ประจวบรัศมี	ขจรบุรี
วรรณะ เจริญจรี	ผ่องแผ้ว
สุขะ เจริญศิริ	ไร้โรค
พละ ยงยอดแคล้ว	ฉลาดพิน ภัยพาล

พระราชนิพนธ์ ร.๖

คุณหญิงวรรณฯ สิริวัฒนภักดี เชิญประชุมพิเศษ มูลนิธิวิจัยประสาท ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสนับสนุนการก่อสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ร่วมกับ ฯพณฯ องคมนตรี ศาสตราจารย์ เกษม วัฒนชัย และคุณบุญยสิทธิ์ - คุณบุญเกียรติ ไชควัฒนา

อวยพรวันเกิด ๕ รอบ ศ.ดร.อมเรศ ภูมิรัตน์ คณบดี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะมูลนิธิรัฐบุรุษ อลัษัยรัก “คุณศุภี มหาสันทนะ (ที่ ๒ จากขวา) ผู้ร่วมก่อตั้งชาตियาม
 วิกฤต” ขาดแคลนน้ำมันและเศรษฐกิจตกต่ำ จนฟื้นฟูขึ้นมาได้ ในสมัยฯพณฯ พลเอก
 เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยความเสียสละ และความจงรักภักดีเป็นที่ยิ่ง

สวนกุหลาบ ๒๔๘๐ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์, คุณศุภี มหาสันทนะ ร่วมงาน
 ๘๐ ปี ศ.ประสพ รัตนากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ พร้อมด้วยลูกสาว ศ.ดิษยา รัตนากร
 (น้อยหน้า) ต้อนรับและดูแล ที่ดุสิตธานี

ปาฐกถาพิเศษ
“มาตรวิทยา

- คนมีค่า”

คณะมูลนิธิรัฐบุรุษ
ถวายพวงมาลา
สมเด็จพระบรมราชชนก
“วันมหิดล”
๒๔ กันยายน ๒๕๕๑

ใบสำคัญแสดงความรู้เฉพาะทาง
ในการประกอบโรคศิลปะ

ที่ ๑๘

ใบสำคัญฉบับนี้แสดงว่า

คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะอนุมติให้

นายแพทย์ประสพ รัตนากิจ

ผู้ประกอบโรคศิลปะแผน ฝังเข็ม ชั้น หนึ่ง สาขา เวชศาสตร์รวม

ใบอนุญาตที่ ว.๓๐๖ ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นผู้มีความรู้เฉพาะทาง

ประจำวิทยาลัยและจิตวิทยา

และมีสิทธิใบตนมาได้ว่าเป็น

แพทย์เฉพาะทางประจำวิทยาลัยและจิตวิทยา

ใบสำคัญนี้ออกให้ ณ วันที่ ๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

หนังสือลำดับที่ ๔๙ สงวนลิขสิทธิ์ โดยมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
เผยแพร่โดย ประธานคณะที่ปรึกษา และฝ่ายหอจดหมายเหตุมูลนิธิรัฐบุรุษ
เลขที่ ๘๔ ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๒๘-๕๒๒๖-๗ ๐-๒๖๒๘-๕๓๗๑-๒ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๕๒๓๑